

Bruxelles, den 14. februar 2020
(OR. en)

5767/20

COMPET 42
IND 15
MI 36

NOTE

fra: formandskabet

til: De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet

Vedr.: *Forberedelse af samlingen i Rådet (konkurrenceevne) den 27.-28. februar 2020*

Den europæiske grønne pagt - omstilling til en klimaneutral og cirkulær EU-industri

Forelæggelse ved Kommissionen

Orienterende debat

Vedlagt følger til delegationerne en note fra formandskabet om "den europæiske grønne pagt - omstilling til en klimaneutral og cirkulær EU-industri" med henblik på den orienterende debat i Rådet (konkurrenceevne) den 27. februar 2020.

Samlingen i Rådet (konkurrenceevne) den 27. februar 2020

Den europæiske grønne pagt - omstilling til en klimaneutral og cirkulær EU-industri
Formandskabets baggrundspapir med henblik på udveksling af synspunkter

Den europæiske grønne pagt, som blev offentliggjort af Kommissionen den 11. december 2019, beskriver, hvordan Europa kan gøres til det første klimaneutral kontinent senest i 2050, hvilket vil sætte skub i økonomien og forbedre menneskers sundhed og livskvalitet, samtidig med at der tages vare på naturen, og ingen lades i stikken.

Den 12. december 2019 godkendte Det Europæiske Råd målet om at opnå et klimaneutralt EU senest i 2050, noterede sig meddelelsen om den europæiske grønne pagt og opfordrede Rådet til at gå videre med arbejdet i overensstemmelse med godkendelsen af 2050-målet. Det Europæiske Råd understregede, at den næste flerårige finansielle ramme (FFR) vil bidrage væsentligt til klimaindsatsen.

Det Europæiske Råd understregede endvidere, at al relevant EU-lovgivning og alle relevante EU-politikker skal være i overensstemmelse med og bidrage til at nå målet om klimaneutralitet, samtidig med at der tages hensyn til lige vilkår.

Den europæiske grønne pagt indeholder en køreplan med politikker og foranstaltninger med henblik på at gennemføre de gennemgribende forandringer, som vi har brug for på tværs af alle sektorer. Mange af dem vil blive gennemført i det første år af Kommissionens tjenesteperiode og udgør en vigtig del af Kommissionens arbejdsprogram for 2020.

Kommissionen har meddelt, at den vil forbedre den måde, hvorpå bæredygtigheds- og innovationsspørgsmål gribes an i dens retningslinjer for bedre regulering og i støtteværktøjerne. Målet er at sikre, at alle initiativer inden for rammerne af den grønne pagt realiserer de målsætninger, der er opstillet for dem, på den mest effektive og mindst byrdefulde måde, og at alle andre EU-initiativer lever op til det grønne løfte om ikke at gøre skade.

Det kroatiske formandskab er parat til at fremme drøftelserne i Rådet om alle forslag i den forbindelse.

Mobilisering af industrien med en ren og cirkulær økonomi for øje

Europæisk industri spiller en central rolle i Europas fremtid som en vigtig kilde til bæredygtig og inklusiv økonomisk vækst. Et stærkt industrigrundlag er fundamentet for vores konkurrenceevne og velstand. Uden en moderne industri vil det være umuligt at omstille samfundet til en bæredygtig, klimaneutral og digital fremtid.

Som beskrevet i den europæiske grønne pagt kræver det fuld mobilisering af industrien at opnå en klimaneutral og cirkulær økonomi. Det tager 25 år, eller en generation, at omstille en industrisektor og alle værdikæderne. Omstillingen skal bringe Europa fra en lineær økonomi til en cirkulær økonomi, dvs. fra en økonomi, hvor man tager, fremstiller, sælger og smider væk, til en økonomi, hvor man reparerer, genbruger, genfremstiller og ,først når alle disse muligheder er udtømt, genanvender og fører ressourcerne tilbage i produktionen. For at være klar i 2050 skal der træffes beslutninger og forholdsregler inden for de næste fem år.

Der er et presserende behov for nye forretningsmodeller, der muliggøres af digitalisering, for at fremskynde cirkulariteten og fremme dematerialiseringen af vores økonomi og dermed gøre Europa mindre afhængig af primære materialer.

Omstillingen er en mulighed for at udbygge bæredygtige og jobintensive økonomiske aktiviteter. Der er et betydeligt potentiale i de globale markeder for lavemissionsteknologier og bæredygtige produkter og tjenester. Den cirkulære økonomi har et stort potentiale for nye aktiviteter og job. Omstillingen er imidlertid for langsom og uensartet.

Så længe mange internationale partnere samtidig ikke deler EU's ambition, i takt med at EU øger sine klimaambitioner, er der risiko for kulstoflækage. Det skyldes enten, at produktionen overføres fra EU til andre lande med lavere ambitioner for emissionsreduktion, eller at EU-produktionen erstattes af mere kulstofintensiv import. Hvis denne risiko bliver til virkelighed, vil de globale emissioner ikke blive reduceret. Kommissionen overvejer derfor en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme for udvalgte sektorer (med henblik på at forelægge et forslag i 2021).

I marts 2020 vil Kommissionen vedtage en EU-industristrategi. Den bør tage hånd om den dobbelte udfordring med den grønne og den digitale omstilling og berøre alle relevante politikområder. Europa skal udnytte potentialet ved den digitale omstilling, der er en central drivkraft for opnåelsen af den grønne pagts målsætninger. Stærkere cirkulære industrielle værdikæder er afgørende for en grøn og bæredygtig EU-industri og giver EU konkurrencefordele som pioner på vejen til kulstofneutralitet. Der bør indføres ændringer inden for virksomhedsledelse, da mange virksomheder fokuserer på kortsigtede finansielle afkast i stedet for på deres langsigtede udvikling og bæredygtighed. Det er vigtigt at fremme nye former for samarbejde mellem industrien og investeringer i strategiske værdikæder. Det er vigtigt at styrke de europæiske værdikæder i en global sammenhæng for at forbedre industriens konkurrenceevne og strategiske autonomi. Projekter af fælleseuropæisk interesse er et af de relevante værktøjer til at støtte strategiske værdikæder på EU-plan, men bør ikke være de eneste.

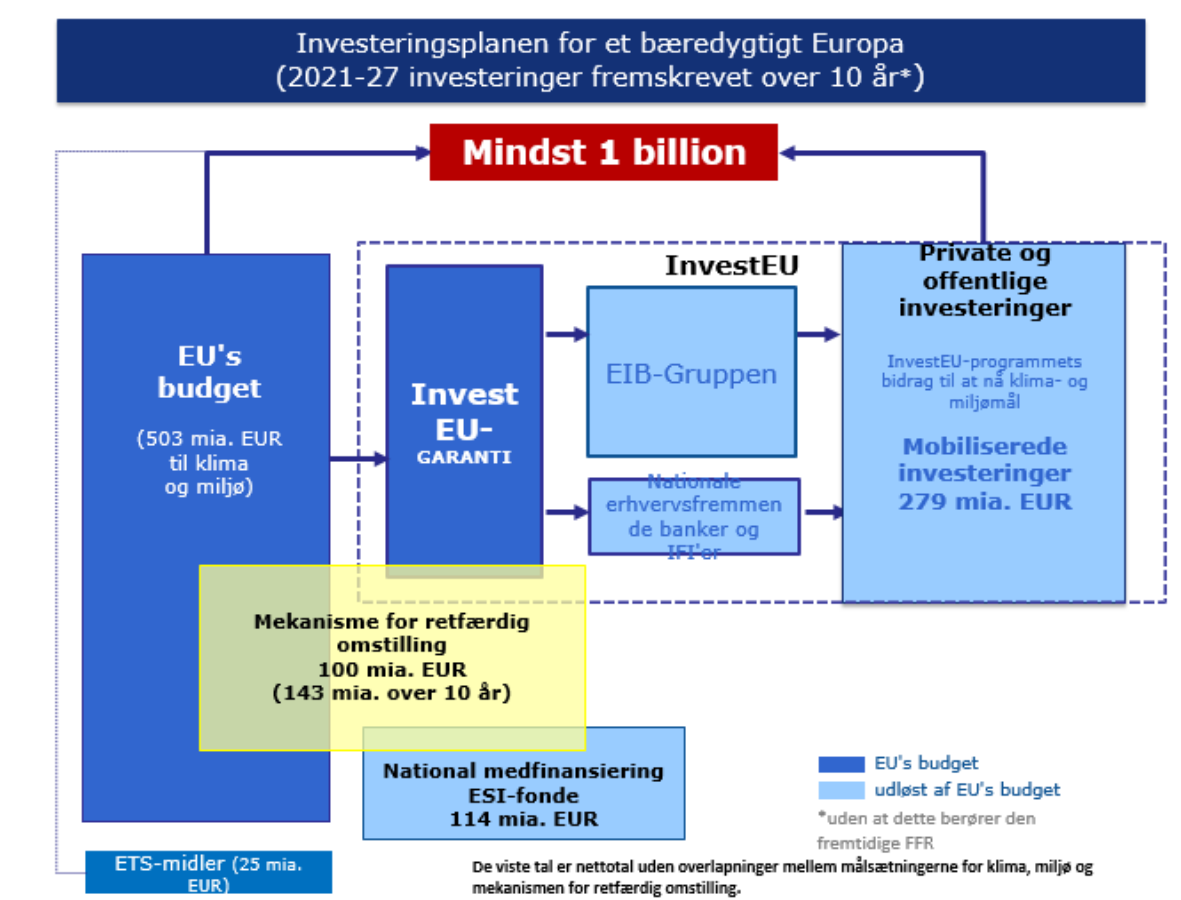
Energiintensive industrier såsom stålindustrien, den kemiske industri og cementindustrien er uundværlige for Europas økonomi, da de forsyner flere vigtige værdikæder. Dekarbonisering og modernisering af denne sektor er af afgørende betydning. Anbefalingerne fra Gruppen på Højt Plan vedrørende Energiintensive Industrier viser, at industrien er opsat på at nå disse målsætninger¹. De skitserer tiltag, der kan udsende de rette markedssignaler med henblik på at tiltrække nye investeringer i Europa, hjælpe virksomheder med at gennemføre omkostningseffektive strategier hen imod klimaneutralitet og udnytte nye forretningsmuligheder i og uden for Europa. Anbefalingerne fokuserer også på behovet for at sikre en retfærdig omstilling og overvejer behovet for at give arbejdstagerne nye kvalifikationer og hjælpe de lokalsamfund, der er afhængige af disse industrier, med at klare omstillingen. Sikring af forsyningen af bæredygtige råmaterialer, som er nødvendige for rene og digitale teknologier, er også et strategisk spørgsmål med henblik på at gennemføre den grønne pagt.

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/IP_19_6353

Sammen med industristrategien vil en ny handlingsplan for den cirkulære økonomi hjælpe med at modernisere EU's økonomi og udnytte mulighederne ved den cirkulære økonomi både inden for EU og globalt. Et af den nye politikrammes centrale mål vil være at stimulere udviklingen af førende markeder for klimaneutrale og cirkulære produkter i og uden for EU samt at omlægge den europæiske økonomi til at maksimere værdibevarelse og minimere forbruget af primære ressourcer. Handlingsplanen vil omfatte en politik for "bæredygtige produkter", der vil sikre, at produkter udformes med henblik på bæredygtighed og cirkularitet og med henblik på mindskelse af de miljømæssige og sociale virkninger gennem hele deres livscyklus på grundlag af sammenlignelige og verificerbare data. Det vil blive prioriteret at reducere anvendelsen af materialer og at genanvende dem frem for at genbruge dem. Dette vil fremme nye forretningsmodeller, ligesom der vil blive fastsat minimumskrav for at forhindre miljøskadelige produkter i at blive markedsført i EU. Det vil styrke det udvidede producentansvar.

Omstillingen til en bæredygtig og klimaneutral økonomi vil kræve betydelige investeringer i hele Europa og et stærkt politisk svar på alle niveauer. Det skønnes, at der er brug for 260 mia. EUR i yderligere årlige investeringer, ca. 1,5 % af BNP i 2018 for at kunne opfylde de gældende 2030-mål for klima og energi. Denne investering vil kræve en mobilisering af den offentlige og den private sektor. Den 14. januar fremlagde Kommissionen investeringsplanen for den europæiske grønne pagt, der skal bidrage til at opfylde disse investeringsbehov (figur 1). Mindst 25 % af EU's langsigtede budget bør øremærkes til klimaindsatsen, og Den Europæiske Investeringsbank, Europas klimabank, vil yde yderligere støtte. For at den private sektor kan bidrage til finansieringen af den grønne omstilling, vil Kommissionen fremlægge en ny strategi for bæredygtig finansiering i 2020.

Figur 1. Finansieringselementer under investeringsplanen for et bæredygtigt Europa

Digitale teknologier er en afgørende drivkraft for at nå den grønne pagts bæredygtighedsmål i mange forskellige sektorer. Kommissionen agter at se på foranstaltninger, der kan sikre, at digitale teknologier såsom kunstig intelligens, 5G, blockchain, cloudcomputing og edge computing samt tingenes internet kan tage fart og maksimere virkningerne af de politikker, der fokuserer på håndtering af klimaændringer, cirkulær økonomi og beskyttelse af miljøet. Disse teknologier kan fremskynde integrationen af elektricitet fra vedvarende energikilder på Europas energimarkeder og tilskynde kunderne til at spare energi. Digitaliseringen giver også nye muligheder for fjernovervågning af luft- og vandforurening eller for overvågning og optimering af, hvordan energi- og naturressourcerne bruges. Europa har samtidig brug for en digital sektor, der har bæredygtighed som omdrejningspunkt. I den forbindelse indeholder den nyligt vedtagne digitale strategi foranstaltninger, der skal forbedre energieffektiviteten og den cirkulære økonomis resultater i den digitale sektor, fra bredbåndsnet til datacentre. Desuden planlægger Kommissionen som led i førnævnte handlingsplan om den cirkulære økonomi at lægge særlig vægt på elektronikområdet, hvor den vil tage fat på presserende mangler med hensyn til cirkulariteten ved elektronisk udstyr.

I denne forbindelse opfordres ministrene for konkurrenceevne til at drøfte centrale elementer i den foreslåede europæiske grønne pagt og udveksle synspunkter om følgende spørgsmål:

1. Hvordan bør EU's og medlemsstaternes politikker støtte industriens bidrag til at nå målet om klimaneutralitet i 2050? Er der behov for specifikke politikker og foranstaltninger for centrale industrisektorer for at opnå klimaneutralitet og opfylde de øvrige mål i den grønne pagt?
2. I hvilket omfang er anbefalingerne fra Gruppen på Højt Plan vedrørende Energiintensive Industrier i overensstemmelse med svarene på spørgsmål 1) og 2)? Hvilke tiltag og foranstaltninger skal der træffes på EU-plan for at mindske risikoen for kulstoflækage?
3. Hvordan kan digitalisering lette og fremskynde omstillingen til en cirkulær økonomi?
